

Nr 193.

Av herr **Hall**, om visst tillägg till övergångsbestämmelserna till 1939 års tjänstepensionsreglemente för lärare vid högre kommunala skolor.

Enligt 17 § tjänstepensionsreglementet den 22 juni 1939 (nr 376) för lärare vid högre kommunala skolor inträder pensionsåldern för befattningshavare tillhörande någon av lönegraderna 13—30 vid utgången av det kalenderår, varunder vederbörande uppnår 65 års ålder. Emellertid innehålla övergångsbestämmelserna till reglementet under 7:e punkten ett undantagsstadgande av följande lydelse: »Erhåller reglementet i samband med kommunalisering av enskild läroanstalt under tiden 1 juli 1939—30 juni 1940 tillämpning å kvinnlig befattningshavare, vilken före reglementets ikraftträdande uppnått en levnadsålder av 55 år, skall för sådan befattningshavare, utan hinder av stadgandet i 17 §, pensionsåldern inträda vid utgången av det kalenderår, varunder befattningshavaren uppnår en levnadsålder av 60 år.»

Av chefens för finansdepartementet anförande till statsrådsprotokollet i samband med avlåtande av propositionen nr 278 till 1939 års lagtima riksdag med förslag till tjänstepensionsreglemente för lärare vid högre kommunala skolor framgår, att ifrågakvarande övergångsstadgande tillkommit närmast i syfte att underlätta avvecklingen av övertaliga lärarkrafter inom Stockholm i samband med kommunaliseringen av det enskilda flickskoleväsendet. Emellertid har övergångsstadgandet genom sin generella avfattning kommit att avse även lärare vid undervisningsanstalter å andra orter än Stockholm, oaktat något organisatoriskt behov av angivna begränsningsregel för dessa anstalters vidkommande icke förelegat. I följd härav har tillämpningen av stadgandet i en del fall lett till den icke åsyftade konsekvensen, att vederbörande nödgats mot sin bestämda önskan lämna sin anställning fem år före den numera fastställda pensionsålderns inträde. Ett fall av sådan art kommer inom den närmaste tiden att aktualiseras vid kommunala flickskolan i Västerås. Ämneslärarinnan Agnes Naemi Tunberg, som är född den 11 januari 1883, övergick i samband med kommunaliseringen den 1 juli 1939 av Västerås högre elementarläroverk för flickor till den nybildade kommunala flickskolan därstädes såsom ämneslärarinna i 21:a lönegraden. Fröken Tunberg hade således vid övergången uppnått en ålder av 56 år. På grund av förberörda övergångsstadgande är fröken Tunberg skyldig att avgå med pension med utgången av första kalenderhalvåret 1943. Då fröken Tunberg är fullt frisk och arbetsför samt synnerligen intresserad av sitt arbete, skulle en tillämpning av övergångsbestämmelsen för hennes vidkommande innebära en betydande olägenhet, vilken framträder desto tydligare, då man betänker, att avgången icke kan anses betingad av några organisatoriska förhållanden

vid den skola hon tillhör. Fröken Tunbergs fall är säkerligen icke det enda, där en tillämpning av övergångsstadgandet är ägnad att medföra nackdelar för den enskilde befattningshavaren. Enligt min mening föreligger för den skull behov av en uppmjukning av stadgandet, vilket enklast synes kunna ske genom att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att träffa avgörande i sådana fall, där befattningshavaren önskar kvarstå i tjänst intill den normala pensionsålderns inträde.

Jag hemställer således,

att riksdagen måtte besluta, att till 7:e punkten av övergångsbestämmelserna till 1939 års tjänstepensionsreglemente för lärare vid högre kommunala skolor skall fogas ett tillägg av följande lydelse: »På framställning av befattningshavaren må dock Kungl. Maj:t kunna besluta, att pensionsåldern skall inträda vid den tidpunkt, som föreskrives i 17 §.»

Stockholm den 23 januari 1943.

David Hall.